C/2025/645

10.2.2025

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 21 ianuarie 2025

de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Slovaciei

(C/2025/645)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121,

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263, în special articolul 17,

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, în special articolul 8 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei,

întrucât:

CONSIDERAȚII GENERALE

(1) La 30 aprilie 2024, a intrat în vigoare un cadru reformat de guvernanță economică al UE. Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală ([1]), împreună cu Regulamentul (CE) nr. 1467/97 modificat privind aplicarea procedurii aplicabile deficitelor excesive ([2]) și cu Directiva 2011/85/UE a Consiliului modificată privind cadrele bugetare ale statelor membre ([3]) sunt elementele esențiale ale cadrului reformat de guvernanță economică al UE. Cadrul urmărește promovarea unor finanțe publice solide și sustenabile, a unei creșteri durabile și favorabile incluziunii și a rezilienței prin intermediul reformelor și al investițiilor, precum și prevenirea deficitelor publice excesive. El promovează, de asemenea, asumarea responsabilității la nivel național și pune un accent mai puternic pe obiectivele pe termen mediu, în combinație cu o asigurare mai eficientă și mai coerentă a respectării normelor.

(2) Planurile bugetar-structurale naționale pe termen mediu pe care statele membre le prezintă Consiliului și Comisiei se află în centrul noului cadru de guvernanță economică. Planurile trebuie să urmărească două obiective: i) asigurarea faptului că, printre altele, până la sfârșitul perioadei de ajustare, datoria publică se află pe o traiectorie descendentă plauzibilă sau rămâne la niveluri prudente și a faptului că deficitul public este adus și menținut sub valoarea de referință de 3 % din PIB pe termen mediu și ii) asigurarea realizării de reforme și investiții care să răspundă principalelor provocări identificate în contextul semestrului european și priorităților comune ale UE. În acest scop, fiecare plan trebuie să prezinte un angajament pe termen mediu de a respecta o traiectorie a cheltuielilor nete ([4]) care să stabilească efectiv o constrângere bugetară pe durata planului, pe parcursul a patru sau cinci ani (în funcție de durata normală a legislaturii într-un stat membru). În plus, planul ar trebui să explice modul în care statul membru va asigura realizarea reformelor și a investițiilor care răspund principalelor provocări identificate în contextul semestrului european, în special în recomandările specifice fiecărei țări (inclusiv cele referitoare la procedura privind dezechilibrele macroeconomice – PDM, dacă este cazul), precum și modul în care statul membru va aborda prioritățile comune ale Uniunii. Perioada de ajustare bugetară acoperă o perioadă de patru ani, care poate fi prelungită cu până la trei ani în cazul în care statul membru se angajează să realizeze un set de reforme și investiții relevante care îndeplinesc criteriile prevăzute în Regulamentul (UE) 2024/1263.

(3) După prezentarea planului, Comisia trebuie să evalueze dacă acesta respectă cerințele Regulamentului (UE) 2024/1263.

([1]) Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului (JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Regulamentul (UE) 2024/1264 al Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1467/97 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv (JO L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Directiva (UE) 2024/1265 a Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Directivei 2011/85/UE privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre (JO L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) „Cheltuieli nete” în sensul definiției de la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2024/1263, și anume cheltuielile publice, excluzând (i) cheltuielile cu dobânzile, (ii) măsurile discreționare privind veniturile, (iii) cheltuielile aferente programelor Uniunii care sunt acoperite integral de venituri din fondurile Uniunii, (iv) cheltuielile naționale cu cofinanțarea programelor finanțate de Uniune, (v) elementele ciclice ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj și (vi) măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

(4) La recomandarea Comisiei, Consiliul trebuie apoi să adopte o recomandare prin care stabilește traiectoria cheltuielilor nete ale statului membru în cauză și, după caz, aprobă setul de angajamente în materie de reforme și investiții care stă la baza prelungirii perioadei de ajustare bugetară.

CONSIDERAȚII REFERITOARE LA PLANUL BUGETAR-STRUCTURAL NAȚIONAL PE TERMEN MEDIU AL SLOVACIEI

(5) La 15 octombrie 2024, Slovacia a prezentat Consiliului și Comisiei planul său bugetar-structural național pe termen mediu. Prezentarea planului a avut loc în urma unei prelungiri a termenului prevăzut la articolul 36 din Regulamentul (UE) 2024/1263, astfel cum s-a convenit cu Comisia având în vedere motivele expuse de Slovacia.

Procesul anterior prezentării planului

(6) Pentru a stabili cadrul dialogului care are drept rezultat prezentarea planurilor bugetar-structurale naționale pe termen mediu, la 21 iunie 2024, în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Comisia a transmis Slovaciei traiectoria de referință ([5]). Comisia a publicat traiectoria de referință la 15 octombrie 2024 ([6]). Traiectoria de referință este bazată pe riscuri și asigură faptul că, până la sfârșitul perioadei de ajustare bugetară și în absența unor măsuri bugetare suplimentare după perioada de ajustare, datoria publică se află pe o traiectorie descendentă plauzibilă sau rămâne la niveluri prudente pe termen mediu, iar deficitul public este adus sub 3 % din PIB în perioada de ajustare și este menținut sub această valoare de referință pe termen mediu. Termenul mediu este definit ca fiind perioada de zece ani după încheierea perioadei de ajustare. În conformitate cu articolul 6 litera (d) și cu articolele 7 și 8 din Regulamentul (UE) 2024/1263, traiectoria de referință este, de asemenea, în concordanță cu criteriul de referință privind deficitul, cu dispozitivul de siguranță privind sustenabilitatea datoriei și cu dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului. Traiectoria de referință a Slovaciei prevede că, pe baza ipotezelor Comisiei pe care se sprijină orientările prealabile transmise în iunie 2024 și presupunând o perioadă de ajustare de patru ani, creșterea cheltuielilor nete nu ar trebui să depășească valorile din tabelul 1. Aceasta corespunde unei creșteri medii a cheltuielilor nete de 2,0 % pe durata perioadei de ajustare (2025-2028).

Tabelul 1: Traiectoria de referință transmisă de Comisie Slovaciei la 21 iunie 2024

	2025	2026	2027	2028	Media 2025-2028
Creșterea maximă a cheltuielilor nete (anuală, %)	2,8	2,0	1,6	1,5	2,0

Sursa: calculele Comisiei.

(7) În conformitate cu articolul 12 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Slovacia și Comisia au purtat un dialog tehnic în perioada iunie-septembrie 2024. Dialogul s-a axat pe traiectoria cheltuielilor nete avută în vedere de Slovacia și pe ipotezele care stau la baza acesteia (în special pe o ajustare bugetară concentrată la sfârșitul perioadei, în 2026, explicată prin investițiile în apărare și cofinanțarea națională a granturilor finanțate de UE), precum și pe realizarea preconizată a reformelor și investițiilor care să răspundă principalelor provocări identificate în contextul semestrului european și priorităților comune ale Uniunii în ceea ce privește tranziția verde și digitală echitabilă, reziliența socială și economică, securitatea energetică și consolidarea capabilităților de apărare.

(8) În septembrie și octombrie 2024, în conformitate cu articolul 11 alineatul (3) și cu articolul 36 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (UE) 2024/1263, potrivit informațiilor furnizate de Slovacia în planul său, planul bugetar-structural național pe termen mediu a fost discutat în cadrul Consiliului Economic și Social, care include sindicatele, patronatele, asociațiile patronale și municipalitățile din Slovacia.

([5]) Orientările prealabile transmise statelor membre și Comitetului economic și financiar includ traiectorii fără și cu o prelungire a perioadei de ajustare (care acoperă patru și, respectiv, șapte ani). Acestea includ, de asemenea, principalele condiții inițiale și ipotezele subiacente utilizate în cadrul de proiecție a datoriei publice pe termen mediu al Comisiei. Traiectoria de referință a fost calculată pe baza metodologiei descrise în Monitorul privind sustenabilitatea datoriei (*Debt Sustainability Monitor*) din 2023 al Comisiei (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Traiectoria se bazează pe previziunile Comisiei Europene din primăvara anului 2024 și pe prelungirea lor pe termen mediu până în 2033, iar creșterea pe termen lung a PIB-ului și costurile legate de îmbătrânirea populației sunt în concordanță cu Raportul comun al Comisiei și al Consiliului din 2024 privind îmbătrânirea populației (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#slovakia.

Alte procese conexe

(9) La 26 iulie 2024, Consiliul a stabilit existența unui deficit excesiv în Slovacia din cauza nerespectării criteriului deficitului ([7]). Prezenta recomandare coincide cu recomandarea Consiliului în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE în vederea încetării situației de deficit public excesiv din Slovacia ([8]). Adoptarea simultană a acestor recomandări, care este adaptată la tranziția către noul cadru de guvernanță economică și justificată de aceasta, asigură coerența între traiectoriile de ajustare recomandate.

(10) La 15 octombrie 2024, Slovacia și-a prezentat proiectul de plan bugetar pentru anul 2025. Comisia a adoptat un aviz cu privire la acest proiect de plan bugetar la 26 noiembrie 2024 ([9]).

(11) La 19 iunie 2024, Comisia a concluzionat că Slovacia se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, Slovacia se confruntă cu vulnerabilități legate de competitivitatea costurilor, echilibrul extern, piața locuințelor și îndatorarea gospodăriilor ([10]).

(12) La 21 octombrie 2024, Consiliul a adresat Slovaciei o serie de recomandări specifice de țară în contextul semestrului european ([11]).

REZUMATUL PLANULUI ȘI EVALUAREA ACESTUIA DE CĂTRE COMISIE

(13) În conformitate cu articolul 16 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Comisia a evaluat planul după cum urmează:

Context: situația și perspectivele macroeconomice și bugetare

(14) Activitatea economică din Slovacia a crescut cu 1,4 % în 2023, ca urmare a scăderii consumului privat și public. Potrivit previziunilor Comisiei Europene din toamna anului 2024, se preconizează că economia va crește cu 2,2 % în 2024, ca urmare a unui consum privat solid și a unei cereri la export mai scăzute. Se estimează că PIB-ul real va crește cu 2,3 % în 2025, ca urmare a consumului privat și a investițiilor. În 2026, se preconizează că PIB-ul real va crește cu 2,5 %, ca urmare a unui consum privat solid și a unor exporturi nete pozitive. În perioada analizată în previziuni (și anume 2024-2026), se preconizează că creșterea PIB-ului potențial în Slovacia va înregistra o scădere modestă, de la 2,3 % în 2024 la 2,2 % până în 2026. Rata șomajului a fost de 5,8 % în 2023 și, potrivit estimărilor Comisiei, se va ridica la 5,5 % în 2024, la 5,3 % în 2025 și la 5,1 % în 2026. Se preconizează că inflația (deflatorul PIB) va scădea de la 10,1 % în 2023 la 4,4 % în 2024 și se previzionează că va ajunge la 3,8 % în 2025 și la 2,8 % în 2026.

(15) În ceea ce privește evoluțiile bugetare, în 2023, deficitul public din Slovacia a fost de 5,2 % din PIB. Conform previziunilor Comisiei Europene din toamna anului 2024, se preconizează că acesta va ajunge la 5,8 % din PIB în 2024, urmând să se reducă la 4,7 % din PIB în 2025 și, în ipoteza menținerii politicilor actuale, la 4,1 % din PIB în 2026. Previziunile Comisiei Europene din toamna anului 2024 includ proiectul de buget al Slovaciei pentru 2025, pe care guvernul l-a propus parlamentului național în luna octombrie. Datoria publică era de 56,1 % din PIB la sfârșitul anului 2023. Potrivit previziunilor Comisiei Europene din toamna anului 2024, se preconizează că ponderea datoriei va crește la 58,9 % din PIB la sfârșitul anului 2024. Se estimează că această pondere va crește la 59,8 % din PIB la sfârșitul anului 2025 și la 61,8 % la sfârșitul anului 2026. Proiecțiile bugetare ale Comisiei nu iau în considerare angajamentele de politică din planurile pe termen mediu în forma actuală până când acestea nu sunt sprijinite de măsuri de politică concrete anunțate în mod credibil și detaliate suficient.

Traiectoria cheltuielilor nete și principalele ipoteze macroeconomice din plan

(16) Planul bugetar-structural național pe termen mediu al Slovaciei cuprinde perioada 2025-2028 și prezintă o ajustare bugetară pe o perioadă de patru ani.

(17) Planul conține toate informațiile prevăzute la articolul 13 din Regulamentul (UE) 2024/1263.

(18) Planul prevede angajamentul de a respecta traiectoria cheltuielilor nete indicată în tabelul 2, care corespunde unei creșteri medii a cheltuielilor nete de 2,0 % în perioada 2025-2028. Creșterea medie a cheltuielilor nete raportată în plan pentru perioada de ajustare (2025-2028) este egală cu ([12]) traiectoria de referință transmisă de Comisie la 21 iunie 2024. Planul se bazează pe ipoteza unei scăderi treptate a creșterii PIB-ului potențial de la 2,4 % în 2025 la 1,4 % în 2028. De asemenea, în plan se estimează o scădere a ratei de creștere a deflatorului PIB de la 4,6 % în 2024 la 3,2 % în 2025 și apoi la 2,9 % în 2028.

([7]) JO L, 1.8.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2129/oj.
([8]) Recomandarea de recomandare a Consiliului în vederea încetării situației de deficit excesiv din Slovacia, 26.11.2024, COM (2024) 958 final.
([9]) Avizul Comisiei privind proiectul de plan bugetar al Slovaciei, 26.11.2024, C(2024) 9065 final.
([10]) Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții, COM(2024) 600 final, apendicele 4.
([11]) Recomandarea Consiliului din 21 octombrie 2024 privind politicile economice, bugetare, de ocupare a forței de muncă și structurale ale Slovaciei.
([12]) Diferența nu este vizibilă din cauza rotunjirii.

Tabelul 2: Traiectoria cheltuielilor nete și principalele ipoteze din planul Slovaciei

	2024	2025	2026	2027	2028	Media pe perioada de valabilitate a planului 2025-2028
Creșterea cheltuielilor nete (anuală, %)	6,2	3,8	0,9	1,6	1,5	2,0
Creșterea cheltuielilor nete (cumulată, %)	6,2	10,3	11,2	13,0	14,8	nu se aplică
Creșterea PIB-ului potențial (%)	2,3	2,4	1,7	1,4	1,4	1,7
Inflația (creșterea deflatorului PIB) (%)	4,6	3,2	3,1	3,0	2,9	3,1

Sursa: planul bugetar-structural pe termen mediu al Slovaciei și calculele Comisiei

Implicațiile pentru datoria publică ale angajamentelor din plan privind cheltuielile nete

(19) Dacă se materializează traiectoria cheltuielilor nete pentru care s-au asumat angajamente în plan și ipotezele subiacente, datoria publică ar crește treptat, potrivit planului, de la 58,5 % din PIB în 2024 la 62,1 % din PIB în 2027, după care ar începe să scadă la 61,4 % la sfârșitul perioadei de ajustare (2028), conform tabelului de mai jos. Se preconizează că valoarea de referință de 60 % din PIB prevăzută în tratat va fi depășită pentru prima dată în 2026, la nivelul de 61,6 % din PIB, și va rămâne peste valoarea de referință pentru ultimii ani ai perioadei de ajustare. Ulterior, pe termen mediu (și anume până în 2038), se preconizează că ponderea datoriei va continua să scadă conform planului, ajungând la 54,8 % din PIB până în 2038.

Tabelul 3: Evoluția datoriei publice și a soldului bugetului public în planul Slovaciei

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Datoria publică (% din PIB)	56,0	58,5	59,8	61,6	62,1	61,4	54,8
Soldul bugetar (% din PIB)	- 4,9	- 5,9	- 5,1	- 3,9	- 2,9	- 1,8	- 2,3

Sursa: planul bugetar-structural pe termen mediu al Slovaciei

Astfel, conform planului, datoria publică ar urma să fie adusă sub valoarea de referință de 60 % din PIB prevăzută în tratat pe termen mediu. Acest lucru este plauzibil pe baza ipotezelor planului, deoarece se preconizează că datoria se va situa sub 60 % din PIB până în 2038 potrivit tuturor testelor de rezistență deterministe din cadrul analizei sustenabilității datoriei efectuate de Comisie. Prin urmare, pe baza angajamentelor de politică și a ipotezelor macroeconomice ale planului, traiectoria cheltuielilor nete prezentată în plan este în concordanță cu cerința privind datoria prevăzută la articolul 6 litera (a) și la articolul 16 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2024/1263.

Implicațiile pentru soldul bugetar ale angajamentelor din plan privind cheltuielile nete

(20) Pe baza traiectoriei cheltuielilor nete și a ipotezelor planului, se preconizează că deficitul public va ajunge la 5,9 % din PIB în 2024 și va scădea treptat până la 1,8 % din PIB în 2028. Se preconizează că deficitul va reveni la sub 3 % din PIB în 2027, înregistrând 2,9 % din PIB. Astfel, conform planului, soldul bugetar nu ar depăși valoarea de referință de 3 % din PIB la sfârșitul perioadei de ajustare (2028). În plus, în cei zece ani care urmează perioadei de ajustare (și anume până în 2038), deficitul public nu ar depăși 3 % din PIB. Prin urmare, pe baza angajamentelor de politică și a ipotezelor macroeconomice ale planului, traiectoria cheltuielilor nete prezentată în plan este în concordanță cu cerința privind deficitul prevăzută la articolul 6 litera (b) și la articolul 16 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2024/1263.

Profilul temporal al ajustării bugetare

(21) Profilul temporal al ajustării bugetare, măsurate ca variație a soldului primar structural, astfel cum este descris în plan, este concentrat la sfârșitul perioadei, comparativ cu traiectoria liniară implicită menționată ca regulă la articolul 6 litera (c) din Regulamentul (UE) 2024/1263. În 2025, ajustarea bugetară a soldului primar structural este de 0,8 puncte procentuale, cu 0,5 puncte procentuale mai puțin decât ajustarea anuală medie pe durata planului. Ajustarea bugetară mai puțin ambițioasă din 2025 se explică prin amânarea realizării investițiilor militare din anii precedenți, reprezentând 0,4 % din PIB în 2025. Prin urmare, ajustarea este concentrată la sfârșitul perioadei, în 2026, când ajustarea planificată a soldului primar structural este planificată să fie cu 0,5 puncte procentuale mai mare decât ajustarea anuală medie. În 2027 și 2028, ajustarea în ceea ce privește soldul primar structural este liniară. Prin urmare, pe baza angajamentelor de politică și a ipotezelor macroeconomice ale planului, traiectoria cheltuielilor nete prezentată în plan este în concordanță cu clauza de siguranță privind interzicerea concentrării la sfârșitul perioadei prevăzută la articolul 6 litera (c) și cu dispoziția tranzitorie de la articolul 36 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul (UE) 2024/1263.

Tabelul 4: Evoluția soldului primar structural în planul Slovaciei

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Soldul primar structural (% din PIB)	- 3,5	- 4,3	- 3,5	- 1,7	- 0,3	1,0
Variația soldului primar structural (puncte procentuale)	nu se aplică	- 0,8	0,8	1,8	1,3	1,3

Sursa: planul bugetar-structural pe termen mediu al Slovaciei

Coerența cu procedura aplicabilă deficitelor excesive

(22) Traiectoria cheltuielilor nete prezentată în plan respectă cerințele din cadrul procedurii aplicabile deficitelor excesive [în special ajustarea structurală anuală minimă stabilită la articolul 3 alineatul (4) al treilea paragraf din Regulamentul (CE) 1467/97 al Consiliului].

Coerența planului cu dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului

(23) Cerința privind componenta preventivă, prevăzută la articolul 8 din Regulamentul (UE) 2024/1263 referitor la dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului, care urmărește să asigure o marjă comună în raport cu valoarea de referință de 3 %, se aplică Slovaciei din 2028, deoarece reducerea deficitului sub 3 % din PIB este planificată începând din 2027. Prin urmare, în 2028, ajustarea anuală a soldului primar structural nu ar trebui să fie mai mică de 0,4 % din PIB dacă deficitul structural rămâne peste 1,5 % din PIB în 2027, pentru a atinge o marjă de reziliență comună în termeni structurali de 1,5 % din PIB. Ajustarea bugetară care rezultă din angajamentele de politică și ipotezele macroeconomice ale planului este de 1,3 % în 2028. Prin urmare, pe baza angajamentelor de politică și a ipotezelor macroeconomice ale planului, traiectoria cheltuielilor nete prezentată în plan este în concordanță cu dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului.

Coerența planului cu dispozitivul de siguranță privind sustenabilitatea datoriei

(24) Conform planului, datoria publică se va situa între 60 % și 90 % din PIB în 2026, 2027 și 2028. Cu toate acestea, întrucât, potrivit planului, deficitul public ar urma să scadă sub 3 % din PIB în 2027, ceea ce ar duce la abrogarea deciziei de stabilire a existenței unui deficit excesiv în ultimul an al perioadei de ajustare, dispozitivul de siguranță privind sustenabilitatea datoriei nu se aplică în perioada acoperită de plan.

Ipotezele macroeconomice ale planului

(25) Planul se bazează pe un set de ipoteze macroeconomice și bugetare care sunt în concordanță cu ipotezele Comisiei transmise Slovaciei la 21 iunie 2024. Acesta ia în considerare informațiile suplimentare disponibile în comparație cu traiectoria de referință și include indicatori macroeconomici și bugetari actualizați în consecință. Impactul acestei actualizări nu afectează în mod semnificativ creșterea medie a cheltuielilor nete prevăzută în plan în comparație cu traiectoria de referință.

Strategia bugetară din plan

(26) Conform strategiei bugetare orientative din plan, angajamentele legate de cheltuielile nete se vor concretiza în principal prin creșteri discreționare ale veniturilor. Planul prezintă măsuri care echivalează cu o treime din suma vizată, în timp ce celelalte două treimi vor fi specificate în bugetele anuale ulterioare. Consolidarea bugetară planificată pentru 2025 se bazează pe măsurile planificate de creștere a veniturilor și de reducere a cheltuielilor incluse în proiectul de plan bugetar pentru 2025. Aceasta include o creștere a taxei pe valoarea adăugată, a impozitului pe profit și a accizelor la produsele din tutun, noi taxe pe tranzacțiile financiare pentru întreprinderi, precum și noi accize la băuturile îndulcite și la alte produse decât cele din tutun. În ceea ce privește cheltuielile, aceste măsuri includ o eliminare a măsurilor de sprijin existente legate de prețurile ridicate la energie și reducerea salariilor din sectorul public. Creșterile discreționare ale veniturilor se ridică la 1,6 % din PIB, iar reducerile cheltuielilor se ridică la 0,6 % din PIB. Însă Slovacia intenționează, de asemenea, să crească cheltuielile cu 0,6 % din PIB, ceea ce duce la o consolidare netă de 1,6 % din PIB.

(27) Specificarea exactă a măsurilor de politică relevante trebuie confirmată sau ajustată și cuantificată în bugetele anuale. În același timp, persistă unele riscuri pentru punerea în aplicare a strategiei bugetare orientative din plan. Aceste riscuri decurg din faptul că ajustarea bugetară se bazează în principal pe creșteri discreționare ale veniturilor. Povara efortului puternic de consolidare revine în mai mare măsură gospodăriilor și întreprinderilor și în mai mică măsură guvernului. O astfel de strategie de consolidare poate avea efecte macroeconomice suplimentare, cu potențiale consecințe bugetare. În special, o consolidare bugetară implică riscul bugetar al unei colectări mai scăzute a veniturilor fiscale decât se presupune în plan. Proiectul de plan bugetar pentru 2025 precizează măsurile de politică prin care se va realiza angajamentul pentru 2025 privind cheltuielile nete ([13]).

Intenții în materie de reforme și de investiții din plan care răspund principalelor provocări identificate în contextul semestrului european și priorităților comune ale Uniunii

(28) Planul descrie intențiile de politică privind reforme și investiții menite să răspundă principalelor provocări identificate în contextul semestrului european, în special în recomandările specifice de țară, inclusiv în cele referitoare la PDM, și să abordeze prioritățile comune ale UE. Mai precis, planul include 18 reforme și 11 investiții, dintre care 18 sunt sprijinite financiar prin Mecanismul de redresare și reziliență, iar una și prin fondurile politicii de coeziune.

(29) În ceea ce privește prioritatea comună a unei tranziții verzi echitabile, inclusiv obiectivele climatice prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1119, planul prezintă modernizarea infrastructurii de transport cu emisii scăzute de dioxid de carbon, inclusă în planul de redresare și reziliență (PNRR), al cărei obiectiv este de a crește lungimea infrastructurii feroviare curate reconstruite sau modernizate. Această măsură urmărește să dea curs recomandărilor specifice de țară din 2019, 2020, 2022 și 2023 privind transportul public durabil și reducerea dependenței de combustibilii fosili. În plus, planul include (în cadrul PNRR) proiecte menite să răspundă provocărilor tranziției verzi prin lansarea unor cereri de propuneri tematice aliniate la prioritățile programului Orizont Europa. Această investiție dă curs recomandărilor specifice de țară adresate Slovaciei în 2019, 2020, 2022 și 2023 privind reducerea dependenței de combustibilii fosili, promovarea tranziției verzi și concentrarea investițiilor pe cercetare și inovare. Planul prezintă și alte măsuri privind tranziția verde care sunt incluse în PNRR, cum ar fi o reformă a pieței energiei electrice, o modificare a Legii privind deșeurile, ambele deja puse în aplicare, precum și Legea privind protecția naturii și Legea apelor. Pentru a stimula o tranziție digitală echitabilă, Slovacia a inclus măsuri precum un sistem de facturare electronică și servicii electronice îmbunătățite pentru administrația financiară. Măsurile respective vizează combaterea evaziunii fiscale și promovarea unei abordări centrate pe client. Acestea sunt direct legate de recomandările specifice de țară care pledează pentru consolidarea respectării obligațiilor fiscale și digitalizarea administrației fiscale, adresate Slovaciei în 2022, 2023 și 2024. Planul include, de asemenea, o investiție în cercetare și inovare pentru a sprijini digitalizarea economiei (în cadrul PNRR), care urmărește să dea curs recomandărilor specifice de țară din 2019, 2020 și 2024 privind sprijinirea cercetării, a inovării și a competitivității. În plus, planul include o reformă menită să instituie o platformă centralizată pentru achizițiile publice de resurse informatice (în cadrul PNRR), care contribuie la îndeplinirea recomandărilor specifice de țară din 2019 și 2020 privind infrastructura digitală și serviciile publice de calitate.

(30) În ceea ce privește prioritatea comună a rezilienței sociale și economice, inclusiv Pilonul european al drepturilor sociale, planul cuprinde mai multe măsuri. Pentru a contribui la reziliența socială, se introduce un credit fiscal mai bine direcționat, care să sprijine familiile cu copii, punând un accent deosebit pe gospodăriile cu venituri mici. Această măsură urmărește să dea curs recomandărilor specifice de țară din 2022, 2023 și 2024 privind îmbunătățirea eficacității cheltuielilor publice și crearea unui mix fiscal care să sprijine într-o mai mare măsură

([13]) A se vedea Avizul Comisiei privind proiectul de plan bugetar al Slovaciei, 26.11.2024, C(2024) 9065 final.

creșterea durabilă și favorabilă incluziunii. Reziliența socială este cuplată cu tranziția energetică în cadrul investiției privind renovarea locuințelor pentru gospodăriile sărace din punct de vedere energetic, vizând creșterea numărului de locuințe renovate pentru persoanele expuse riscului de sărăcie energetică, ceea ce urmărește să dea curs recomandărilor specifice de țară din 2019, 2020, 2022 și 2023. În plus, Slovacia a inclus o reformă menită să consolideze incluziunea și desegregarea în educație ca parte a unui nou pachet legislativ privind școlile, urmărind astfel să dea curs recomandărilor specifice de țară din 2019, 2020 și 2024 privind îmbunătățirea calității și a caracterului incluziv al educației, în special pentru copiii care provin din medii defavorizate. Alte măsuri de îmbunătățire a rezilienței sociale sunt finalizarea capacităților grădinițelor (în cadrul PNRR), definirea nevoilor speciale în materie de educație și pregătirea materialelor metodologice (în cadrul PNRR), reforma programei școlare în învățământul primar (în cadrul PNRR), toate acestea urmărind să dea curs recomandărilor specifice de țară din 2019, 2020 și 2024 privind îmbunătățirea calității și a caracterului incluziv al educației, îmbunătățirea accesului la servicii de îngrijire a copiilor la prețuri accesibile și promovarea integrării grupurilor defavorizate. Măsurile de abordare a rezilienței economice implică elaborarea unei politici industriale a Republicii Slovace pentru perioada 2027-2035, care urmărește să dea curs recomandărilor specifice de țară din 2019 și 2024 privind necesitatea de a spori competitivitatea. În plus, Slovacia a inclus o reformă a guvernanței, a evaluării și a sprijinului pentru știință, cercetare și inovare (în cadrul PNRR) și o investiție care sprijină cooperarea dintre întreprinderi, mediul academic și organizațiile de cercetare și dezvoltare, ambele urmărind să dea curs recomandărilor specifice de țară similare din 2019, 2020 și 2024 privind sprijinirea cercetării și inovării și sporirea competitivității. În final, pentru a pune în aplicare recomandările specifice de țară din 2019, 2023 și 2024 legate de vulnerabilitățile macroeconomice cu care se confruntă țara în ceea ce privește piața locuințelor, Slovacia intenționează să modifice Legea privind construcțiile, să simplifice procedurile în domeniul construcțiilor și să extindă disponibilitatea locuințelor de închiriat. Slovacia intenționează, de asemenea, să pună în aplicare Legea privind sprijinul de stat pentru locuințele publice, pentru a spori accesul la opțiuni de închiriere la prețuri accesibile.

(31) În ceea ce privește prioritatea comună a securității energetice, planul include o reformă privind elaborarea de propuneri legislative pentru punerea în aplicare eficientă a tehnologiilor pe bază de hidrogen, în conformitate cu cerințele UE și cu prioritățile naționale, constând în Planul de acțiune pentru o strategie națională privind hidrogenul inclus în capitolul referitor la REPowerEU din PNRR. Această reformă urmărește să dea curs recomandărilor specifice de țară primite de Slovacia în 2020, 2022 și 2023 privind reducerea dependenței generale de combustibilii fosili. În plus, prin construirea de noi surse regenerabile de energie electrică (în cadrul PNRR), Slovacia intenționează să genereze 122,4 MW de energie electrică nouă. Această investiție urmărește să dea curs recomandărilor specifice de țară din 2020, 2022 și 2023 care recomandă accelerarea implementării surselor regenerabile de energie. În plus, Slovacia a inclus o investiție (în cadrul PNRR) pentru modernizarea sistemelor de distribuție a energiei, cu scopul de a facilita procedurile de conectare a surselor regenerabile de energie la rețea, urmărind astfel să dea curs recomandărilor specifice de țară din 2020, 2022 și 2023.

(32) În ceea ce privește prioritatea comună a capabilităților de apărare, planul include o măsură de punere în aplicare a unor proiecte selectate, care vizează în special dezvoltarea de vehicule blindate pe roți 8x8 și a unui sistem de apărare aeriană cu rază medie de acțiune, ca parte a planului de dezvoltare pe termen lung al Ministerului Apărării până în 2035.

(33) În plus, planul include o măsură de politică menită să înlocuiască pensia parentală existentă cu un mecanism care să permită rambursarea către părinți a unei părți din impozitul plătit, prin care se urmărește să se dea curs recomandărilor specifice de țară din 2019 și 2024 privind necesitatea de a menține sustenabilitatea finanțelor publice și de a reduce măsurile cu cheltuieli costisitoare. În plus, o măsură de reducere cu 5 000 a numărului de funcționari publici și de angajați din sectorul public între 2025 și 2027 va contribui la reducerea cheltuielilor publice (recomandarea specifică de țară din 2024). Pe lângă toate acestea, planul mai cuprinde și o reformă a sistemului central de gestionare a spitalelor (în cadrul PNRR), care urmărește să dea curs recomandărilor specifice de țară din 2019 și 2020 legate de sustenabilitatea finanțelor publice în ceea ce privește sectorul sănătății și de necesitatea de a consolida reziliența sectorului sănătății; o reformă privind introducerea noii rețele de instanțe (în cadrul PNRR), care urmărește să dea curs recomandărilor specifice de țară din 2019 și 2020 legate de eficacitatea sistemului judiciar, precum și o măsură privind înființarea de centre de servicii partajate (în cadrul PNRR) pentru a îmbunătăți eficiența serviciilor publice esențiale, care urmărește să dea curs recomandărilor specifice de țară din 2020 și 2024 privind îmbunătățirea calității serviciilor publice.

(34) Planul oferă informații cu privire la coerența și, după caz, complementaritatea cu fondurile politicii de coeziune și cu PNRR al Slovaciei. Mai precis, planul include o investiție, cuprinsă în PNRR (investiția 4 din componenta 16), prin care se înființează centre de servicii partajate menite să sporească eficiența și accesibilitatea serviciilor publice esențiale. Finanțarea capacităților de personal ale centrelor de servicii partajate va fi asigurată printr-o cerere de propuneri finanțată din fondurile politicii de coeziune.

(35) Planul oferă o imagine de ansamblu a nevoilor de investiții publice ale Slovaciei cu privire la prioritățile comune ale UE. În ceea ce privește prioritatea comună a unei tranziții verzi și digitale echitabile, inclusiv coerența cu Legea europeană a climei, măsurile includ creșterea eficienței energetice în toate sectoarele, înlocuirea utilizării combustibililor fosili cu alternative mai durabile și canalizarea investițiilor în energia nucleară, solară și eoliană. În plus, nevoile de investiții se axează pe îmbunătățirea accesului la serviciile de guvernare digitală și a utilizării acestora, în conformitate cu Foaia de parcurs strategică națională a Slovaciei privind deceniul digital. Pentru a asigura reziliența socială și economică, Slovacia intenționează să crească treptat cheltuielile publice pentru cercetare și dezvoltare până în 2030. Pentru a spori securitatea energetică, Slovacia recunoaște necesitatea de a diversifica importurile de diferite tipuri de materii prime ca soluție pentru investiții pe termen mediu prin construirea de noi interconexiuni și de a investi în surse regenerabile de energie și în energia nucleară pe termen lung. În final, pentru a asigura securitatea, a îndeplini angajamentele NATO și ale UE și a menține stabilitatea regională, investițiile în proiecte de modernizare a apărării continuă în țară, obiectivul principal fiind furnizarea de echipamente militare noi și moderne pe deplin compatibile cu cele ale țărilor membre ale NATO. Planul include o creștere a cheltuielilor pentru apărare astfel încât să se atingă obiectivul de 2 % din PIB, în conformitate cu angajamentele NATO.

Concluzia evaluării de către Comisie

(36) În ansamblu, Comisia consideră că planul Slovaciei îndeplinește cerințele Regulamentului (UE) 2024/1263.

CONCLUZIA GENERALĂ A CONSILIULUI

(37) Consiliul salută planul bugetar-structural pe termen mediu al Slovaciei și consideră că implementarea sa deplină ar conduce la asigurarea unor finanțe publice solide și la sprijinirea sustenabilității datoriei publice, precum și a creșterii durabile și favorabile incluziunii.

(38) Consiliul ia act de evaluarea planului de către Comisie. Cu toate acestea, Consiliul invită Comisia să își prezinte evaluarea planurilor viitoare într-un document separat de recomandările Comisiei de recomandări ale Consiliului.

(39) Consiliul ia act de evaluarea de către Comisie a traiectoriei cheltuielilor nete și a principalelor ipoteze macroeconomice din plan, inclusiv din perspectiva orientărilor anterioare ale Comisiei, precum și de implicațiile traiectoriei cheltuielilor nete a planului pentru deficitul public și datoria publică. Consiliul ia act de evaluarea Comisiei potrivit căreia ipotezele macroeconomice și bugetare, deși diferă în unele cazuri de ipotezele Comisiei, inclusiv pentru a se ține seama de datele macroeconomice și bugetare actualizate, sunt în general justificate în mod corespunzător și susținute de argumente economice solide. Consiliul ia act de strategia bugetară generală a planului și de riscurile pentru perspective, care ar putea afecta materializarea scenariului macroeconomic și a ipotezelor subiacente și realizarea traiectoriei cheltuielilor nete a planului. În special, Consiliul salută, de asemenea, faptul că părțile interesate relevante au fost implicate la nivel național înainte de prezentarea planului. Consiliul remarcă, de asemenea, faptul că riscurile geopolitice pot exercita presiuni asupra cheltuielilor de apărare.

(40) Consiliul se așteaptă ca Slovacia să fie pregătită să își ajusteze strategia bugetară în funcție de necesități, pentru a asigura realizarea traiectoriei cheltuielilor sale nete. Consiliul decide să monitorizeze îndeaproape evoluțiile economice și bugetare, inclusiv cele care stau la baza scenariului planului.

(41) Consiliul consideră că sunt necesare discuții suplimentare pentru a se ajunge la o înțelegere comună cu privire la implicațiile din perspectiva supravegherii anuale ale ratelor cumulate de creștere a cheltuielilor nete în timp util pentru următoarea rundă a supravegherii bugetare.

(42) Consiliul ia act de descrierea de către Comisie a nevoilor și intențiilor în materie de reforme și investiții, ca răspuns la principalele provocări identificate în contextul semestrului european, și subliniază importanța asigurării realizării unor astfel de reforme și investiții. Pe baza rapoartelor prezentate de Comisie, Consiliul va evalua aceste reforme și investiții și va monitoriza implementarea lor, în cadrul semestrului european.

(43) Consiliul așteaptă cu interes rapoartele anuale ale Slovaciei privind progresele înregistrate, care trebuie să conțină în special informații cu privire la progresele înregistrate în privința implementării traiectoriei cheltuielilor nete, astfel cum a fost stabilită de Consiliu, și a implementării unor reforme și investiții mai ample în contextul semestrului european.

(44) În conformitate cu articolul 17 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Consiliul ar trebui să recomande Slovaciei traiectoria cheltuielilor nete stabilită în plan.

RECOMANDĂ Slovaciei

1. să se asigure că creșterea cheltuielilor nete nu depășește valorile maxime stabilite în anexa I la prezenta recomandare;

Adoptată la Bruxelles, 21 ianuarie 2025.

Pentru Consiliu

Președintele

A. DOMAŃSKI

ANEXA I

Ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete
(rate de creștere anuale și cumulate, în termeni nominali)

Slovacia

Anii		2025	2026	2027	2028
Rate de creștere (%)	Anuale	3,8	0,9	1,6	1,5
	Cumulate (*)	10,3	11,2	13,0	14,8

(*) Ratele de creștere cumulate se calculează în raport cu anul de bază 2023. Ratele de creștere cumulate sunt utilizate în monitorizarea anuală a conformității ex-post în contul de control.